

Regeling van geschillen onder het WVV

Nog steeds méér dan geschillenregeling

Alain François | Warre De Mets

eubelius
advocaten avocats attorneys

1

Inhoudstafel

1. Opzet en inleiding
2. WVV: wijzigingen aan de bestaande vennootschapsrechtelijke actiemiddelen
3. WVV: nieuwe vennootschapsrechtelijke actiemiddelen
4. Strategische aanpak vennootschapsgeschillen
5. Besluit

Regeling van geschillen onder het WVV

2

1

Opzet en inleiding

Regeling van geschillen onder het WVV

3

Opzet

- Geschillenbeslechting in vennootschappen 2021:
  - (Her)benadrukken dat regeling van geschillen méér is dan geschillenregeling
  - Actualiseren van het wettelijk kader n.a.v. het WVV met focus op BV en NV
  - Opfrissen strategische aanpak vennootschapsgeschillen

Regeling van geschillen onder het WVV

4

4

Inleiding

- Regeling van geschillen is meer dan geschillenregeling
  - Lijst van andere vennootschapsinterne en –externe actiemiddelen
- Geschillenregeling is nochtans hét voornaamste actiemiddel bij conflicten
  - WVV zal dit niet veranderen
  - Integendeel: onduidelijkheden worden weggewerkt en inefficiënties rechtgezet
- WVV laat ook andere actiemiddelen niet ongemoeid

Inleiding

- Rode draden in de hervorming door het WVV:
  - Geen globale hertekening van de actiemiddelen in geval van vennootschapsgeschillen
  - Geen fundamentele ingrepen
    - Uitzondering: geschillenregeling, uittreding ten laste van het vennootschapsvermogen in de BV en wettelijke nietigheidsregeling voor besluiten van alle organen
  - Wijzigingen houden vaak verband met afschaffing kapitaal in BV
    - Alternatieve drempels: % uitgegeven aandelen, % van stemmen en/of % van winstrechten, % van aandelen met stemrecht
    - *Caveat*: rekening mee te houden bij onderhandelen aandeelhoudersrechten in BV

Inleiding

- Rode draden in de hervorming door het WVV:
  - Intrede van de (Voorzitter van de) Ondernemingsrechtbank (in of zoals in kort geding)
  - Sommige actiemiddelen worden veralgemeend en geregeld in Boek 2 (bepalingen gemeenschappelijk aan alle door het WVV geregelde rechtspersonen)
    - Nietigverklaring besluiten organen
    - Regeling bestuurdersaansprakelijkheid
    - Geschillenregeling, al blijft zij beperkt tot niet-genoteerde BV en NV
  - Andere worden verbijzonderd
    - Vennootschappelijk deskundigenonderzoek (enkel voor BV, CV en NV)
  - Nieuwe definitie genoteerde vennootschappen (art. 1:11 WVV)

7

2

Wijzigingen aan de bestaande vennootschapsrechtelijke actiemiddelen

8

1. Vennootschapsinterne actiemiddelen

Regeling van geschillen onder het WVV

9

Vennootschapsinterne actiemiddelen: overzicht

- Verplichte bijeenroeping AV
- Toevoeging agendapunten en/of voorstellen van besluit
- Verdaging van de AV
- Vraagrecht
- Herroeping van bestuurders
- Individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid
- [Uitkoopbod]
- Nieuw: uitsluiting/uittrekking tlv vennootschapsvermogen in de BV

Regeling van geschillen onder het WVV

10

10

Verplichte bijeenroeping algemene vergadering

- Verplichte bijeenroeping AV door bestuur en, in voorkomend geval, de commissaris
- Verlaging drempel van 20% naar 10%
  - Aantal uitgegeven aandelen (BV)
  - Van het kapitaal (NV)
- Geen strafrechtelijke sanctie meer
  - Wel mogelijke bestuurdersaansprakelijkheid bij verzuim bijeenroeping binnen drie weken
- Agenda omvat ten minste de door verzoekers voorgestelde agendapunten

Wat: verplichte bijeenroeping van de AV door het bestuursorgaan en, in voorkomend geval, de commissaris

Wie: aandeelhouders die 10% van het aantal uitgegeven aandelen (BV) of 10% van het kapitaal (NV) vertegenwoordigen

Waar: art. 268, § 1 en 532 W.Venn. → art. 5:83, §1 (BV) en 7:126 (NV) WVV

Toevoeging agendapunten en/of voorstellen van besluit

- Blijft enkel mogelijk in genoteerde NV's, doch uitgebreid naar genoteerde BV's
- Te relativieren voor aandeelhouders die het wettelijk recht hebben om de algemene vergadering te laten bijeenroepen
  - "Qui peut le plus..."

Wat: recht om agendapunten en/of voorstellen van besluit toe te voegen aan een bijeengeroepen AV van een genoteerde NV of BV

Wie: aandeelhouder(s) die 3% van het kapitaal (en, voor BV's: 3% van de uitgegeven aandelen) vertegenwoordigt / vertegenwoordigen

Waar: art. 533ter W.Venn. → art. 7:130 WVV (NV); art. 5:2 juncto 7:130 WVV (BV)

Verdaging van de algemene vergadering

- Verdaging gewone AV ter zitting door bestuursorgaan met drie weken (statutaire uitbreiding naar andere AV's mogelijk)
- Uitstel met vijf weken in "genoteerde" vennootschappen
  - Enkel terminologische wijziging

Wat: verdaging van de AV ter vergadering (drie of, voor de genoteerde vennootschappen, vijf weken)

Wie: bestuursorgaan

Waar: art. 285 en 555 W.Venn. → art 5:99 (BV) en 7:150 (NV) (jo 5:2 voor genoteerde BV's) WVV

Vraagrecht

- Wie? *"Houders van aandelen, converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten op naam, of van certificaten op naam die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven"*
- Ten aanzien van
  - de leden van het **bestuursorgaan**: over de agendapunten
  - de **commissaris**: over de agendapunten waarover hij/zij verslag uitbrengt
- Vragen kunnen mondeling of schriftelijk (eventueel per email) worden gesteld vanaf de oproeping tot de AV en binnen de in de statuten vermelde termijn
- Antwoordplicht blijft uitgangspunt
  - Nieuwe formulering van het zwijgrecht in het wetsartikel zelf

Wat: Recht om vragen te stellen in de AV aan leden van het bestuursorgaan of de commissaris

Wie: houders van aandelen, converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten of (geregistreerde) certificaten die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven

Waar: art. 274 en 540 W.Venn. → art. 5:91 (BV) en 7:139 (NV) WVV

Herroeping van bestuurders

- Bestuurdersmandaat zélf niet mogelijk onder een arbeidsovereenkomst
- NV
  - Ad nutum afzetbaarheid, tenzij statutair afgeweken
  - AV heeft evenwel steeds recht tot bepalen opzeggingstermijn of vertrekvergoeding op moment opzegging, tenzij statutair uitgesloten
  - Statuten kunnen voorzien in opzeggingstermijn of -vergoeding, maar AV kan steeds herroepen zonder opzeggingstermijn of -vergoeding in geval van wettige reden ("zwaarwichtige fout") met gewone meerderheid (behalve ingeval van enige bestuurder die in de statuten is benoemd, in welk geval de vereisten voor een statutenwijziging gelden)
- BV
  - Ad nutum afzetbaarheid niet-statutair bestuurder, tenzij statutair afgeweken
  - AV heeft evenwel steeds recht tot bepalen opzeggingstermijn of vertrekvergoeding op moment opzegging, tenzij statutair uitgesloten
  - Statutair bestuurder: statuten bepalen voorwaarden van beëindiging
  - Herroeping zonder opzeggingstermijn of vertrekvergoeding steeds mogelijk wegens wettige reden ("zwaarwichtige fout"), steeds met gewone meerderheid

Wat: herroeping van bestuurders/leden van de raad van toezicht

Wie: AV

Waar: art. 256 en 518, § 3 W.Venn. → art. 5:70, §§2-3 (BV), 7:85, §3 (monistische NV), 7:105, §4 (Raad van Toezicht NV), 7:101, §§ 3-4 (enig bestuurder) WVV

Individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid

- Geen doorbraak wettelijk monopolie accountant ten voordele van bedrijfsrevisor, erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist
- Enkel verduidelijking dat het om een "externe" accountant moet gaan
- Vgl. regeling voor vennoten met die voor leden van de (I)VZW (art. 3:103 WVV)

Wat: individuele onderzoeks- en controlebevoegdheid van de aandeelhouders

Wie: aandeelhouders, bijgestaan of vertegenwoordigd door een externe accountant

Waar: art. 166-167 W.Venn. → art. 3:100 -102 WVV

Uitkoopbod (“gedwongen verkoop van effecten”)

- Vereist geen conflict, is rationaliseringsmaatregel
- Nu ook mogelijk in de BV
  - Enkel “besloten” *by default*
  - Initiatiefnemer: alleen of in onderling overleg 95% van de aandelen met stemrecht bezitten
- In niet-genoteerde BV/NV: weigeringsrecht
- Voor het overige:
  - Terminologische wijziging (“genoteerde” vennootschap vs. “openbaar beroep op het spaarwezen”),
  - Invulling “personen die handelen in onderling overleg”

Wat: gedwongen verkoop van effecten (= uitkoopbod of squeeze-out)

Wie:
In BV: aandeelhouder(s) die 95% van de aandelen met stemrecht vertegenwoordigt / vertegenwoordigen
In NV: houder(s) van 95% van de effecten met stemrecht

Waar: art. 513 W. Venn. → art. 5:2 en 5:69 (BV) en 7:82 (NV) WVV

2. Vennootschapsexterne actiemiddelen

Vennootschapsexterne actiemiddelen: overzicht

- Vennootschapsvordering tegen bestuurders/commissaris
- Minderheidsvordering (1)
- Vennootschapsrechtelijk deskundigenonderzoek
- Aanstelling gerechtelijk mandataris
- Nietigverklaring/opschorting besluiten organen
- Geschillenregeling: uitsluiting en uittreding
- Gerechtelijke ontbinding
- Nieuw: minderheidsvordering (2)
- Nieuw: nietigverklaring van een stem en tussenkomst bij misbruik van minderheid

Vennootschapsvordering tegen bestuurders/commissaris

- Specifiek aangaande de vennootschapsvordering:
  - Beslissing tot instelling van de vordering bij de Orb.: AV/raad van toezicht bij vordering tegen directieraad in NV met duaal bestuur
  - Pro memorie: vennootschapsvordering kan ook worden ingesteld tegen de vereffenaar (art. 2:107 WVV)
- Meer algemeen (zie sessie 17 van Rik Galle):
  - Gronden van aansprakelijkheid bestuurders, commissaris, raad van toezicht (NV), of directieraad (NV)
  - (Relatieve) numerieke aansprakelijkheidsbeperking ("cap")
  - Wettelijk verankerde "marginale toetsing"
  - Hoofdelijkheid ook voor gewone bestuursfouten in collegiaal bestuur
  - Gewijzigde voorwaarden ontsnappen aan hoofdelijkheid
    - Geen deel hebben gehad én melding aan alle andere bestuurders/college (en raad van toezicht)

Wat: *actio mandati*

Welke rechter:
ondernemingsrechtbank

Wie vordert: AV/Raad van
Toezicht met gewone
meerderheid (timing)

Tegen: leden van het
bestuursorgaan of de commissaris

Waar: art. 289 en 561 W.Venn. →
art. 5:103 (BV) en 7:156 (NV) WVV

Minderheidsvordering (1)

- Bevoegdheid Ondernemingsrechtbank
- Vorderingsgerechtigde in BV: minderheidsaandeelhouder met effecten die minstens 10% vertegenwoordigen van het aantal uitgegeven aandelen
- Regeling in NV niet noemenswaardig gewijzigd
- Niet mogelijk tegen leden directieraad (dualistische NV)

Wat: minderheidsvordering

Welke rechter: ondernemingsrechtbank

Wie vordert: minderheidsaandeelhouder(s), BV: effecten houden die minstens 10% vertegenwoordigen van de uitgegeven aandelen - NV: minstens 1% van alle stemmen hebben of effecten aanhouden die een deel van het kapitaal vertegenwoordigen met een waarde van minstens 1,250,000 EUR

Tegen: bestuurders, commissaris, Raad van toezicht (NV)

Waar: art. 290-291 en 562-567 W.Venn. → art. 5:104 (BV) en 7:157 (NV) WVV

Vennootschapsrechtelijk deskundigenonderzoek

- Enkel voor BV, CV en NV (MvT: uitdrukkelijke koppeling aan de minderheidsvordering)
- Voorzitter Ondernemingsrechtbank in kort geding
- Vorderingsgerechtigd in BV: aandeelhouders die ten minste 10% vertegenwoordigen van het aantal uitgegeven aandelen

Wat: deskundigenonderzoek

Welke rechter: voorzitter van de ondernemingsrechtbank in kort geding

Wie vordert: aandeelhouder(s), BV: effecten houden die minstens 10% vertegenwoordigen van de uitgegeven aandelen - NV: minstens 1% van alle stemmen hebben of effecten aanhouden die een deel van het kapitaal vertegenwoordigen met een waarde van minstens 1,250,000 EUR

Grond: aanwijzingen dat de belangen van de vennootschap op ernstige wijze in gevaar komen of dreigen te komen

Waar: art. 168-169 W.Venn. & art. 5:106 (BV) en 7:160 (NV) WVV

Aanstelling voorlopige bewindvoerder of ander gerechtelijk mandataris (bestuurder ad hoc of sekwester)

- Voorzitter Ondernemingsrechtbank (in kort geding)
- Geen wijzigingen in het WVV
- Blijft grotendeels jurisprudentiële constructie

Wat: aanstelling van een voorlopige bewindvoerder of ander gerechtelijk mandataris (bestuurder ad hoc of sekwester)

Wie: voorzitter van de ondernemingsrechtbank in kort geding

Wie vordert: elke belanghebbende

grond: ernstige (dreigende) schade aan het vennootschapsbelang

Waar: art. 584, derde lid Ger.W. (en art. 74, eerste lid, 2°, d W.Venn.) → art. 584, eerste lid Ger.W. (en art. 2:8, §1, 5°, d WVV)

Nietigverklaring/opschorting besluiten organen

- Uniforme nietigheidsregeling voor alle besluiten van organen en voor alle rechtspersonen
- Vorderingsgerechtigd: de vennootschap of een persoon die belang heeft bij de naleving van de rechtsregel die niet is nagekomen
- Bevoegde rechter
  - Nietigverklaring: Ondernemingsrechtbank
  - Opschorting: Voorzitter Ondernemingsrechtbank in kort geding
- Vervaltermijn van zes maanden nadat besluit tegenwerpelijk is
- Nietigheid zelf pas tegenwerpelijk na bekendmaking
  - Nooit tegenwerpelijk aan derden te goeder trouw die rechten hebben verkregen ten aanzien van de vennootschap
  - Uitzondering: leden van bestuursorgaan
- Gronden niet fundamenteel gewijzigd
- Regularisatie mogelijk

Wat: nietigverklaring/opschorting van besluiten van organen

Welke rechter: ondernemingsrechtbank voor nietigverklaring/voorzitter van de ondernemingsrechtbank in kort geding voor opschorting

Wie vordert: de vennootschap of een persoon die een belang heeft bij het naleven van de geschonden regel

Gronden: opgelijst in art. 2:42 WVV (volgende slide)

Waar: art. 64 juncto art. 178-180 W.Venn. → art. 2:42-2:48 en 2:143, vierde lid WVV

Nietigverklaring/opschorting besluiten organen

Vergelijking nietigheidsgronden W.Venn / WVV

W.Venn.	WVV
1 ^e wegens enige onregelmatigheid <u>naar de vorm</u> waardoor het genomen besluit is aangetast, indien de eiser aantoont dat de begane onregelmatigheid <u>het genomen besluit heeft kunnen beïnvloeden</u> ; 2 ^e in geval van schending van de regels betreffende de werkwijze van de algemene vergaderingen of in geval van beraadslaging en besluit over een aangelegenheid die niet op de agenda voorkomt, wanneer er <u>bedrieglijk opzet</u> is;	1 ^e wegens enige onregelmatigheid <u>in de wijze waarop een besluit tot stand komt</u> , indien de eiser aantoont dat de begane onregelmatigheid <u>hetzij de beraadslaging of de stemming heeft kunnen beïnvloeden, hetzij met bedrieglijk opzet is begaan</u> ;
3 ^e wegens enige andere <u>overschrijding van bevoegdheid of wegens misbruik van bevoegdheid</u> ;	2 ^e wegens <u>rechtsmisbruik, misbruik, overschrijding of afwijking van bevoegdheid</u> ;
4 ^e wanneer stemrechten werden uitgeoefend die opgeschort zijn krachtens een wettelijke bepaling die niet in dit wetboek is opgenomen en, buiten deze onwettig uitgeoefende stemrechten, het aanwezigheids- of meerderheidsquorum vereist voor de beslissingen ter algemene vergadering niet zou zijn bereikt	<i>idem</i>
5 ^e wegens enige andere in dit wetboek vermelde reden	<i>idem</i>

Geschillenregeling: uittreding en uitsluiting

- *Pro memorie* (zie sessie 11 van Dominique De Marez)
- *“De huidige, uiterst succesvolle, geschillenregeling blijft behouden in de niet-genoteerde NV en de BVBA”* (nota BCV, 2 oktober 2015)
- maar .... met een aantal significante aanpassingen:
  - Prijsbepaling (principeel respect afspraken over waardering, mits specifiek en tenzij “kennelijk onredelijke prijs”; wettelijke vaststelling van de peildatum);
  - Bevoegdheid voorzitter van de Ondernemingsrechtbank, zetelend zoals in kort geding gevoelig uitgebreid

Wat: uitsluiting/uittreding

Bevoegde rechter: voorzitter van de ondernemingsrechtbank zetelend zoals in kort geding

Wie vordert:

- **Uitsluiting:** houder(s) van 30% van de stemmen of 30% van de winstrechten (BV) of aandelen waarvan de nominale of fractiewaarde 30% van het kapitaal vertegenwoordigt
- **Uittreding:** elke aandeelhouder

Grond: gegronde reden

Waar:

- **Uitsluiting:** art. 334-339 en 636-641 W.Venn. ▢ 2:60-2:67 WVV
- **Uittreding:** art. 340-341 en 642-643 W.Venn. → 2:60-2:62 en 2:68-2:69 WVV

Gerechtelijke ontbinding wegens wettige redenen

- Het “ultimum remedium”
- Voorzitter Ondernemingsrechtbank zoals in kort geding thans bevoegd
  - Zelfde rechter als geschillenregeling

Wat: gerechtelijke ontbinding wegens wettige redenen

Bevoegde rechter: voorzitter van de ondernemingsrechtbank, zetelend zoals in kort geding

Vorderingsgerechtigd: aandeelhouder

Gronden: wettige redenen

Waar: art. 45, 343, derde lid, art. 386, 3^e en 645, tweede lid W.Venn. → art. 2:73-2:75 WVV

3

Nieuwe vennootschapsrechtelijke actiemiddelen

Uittreding ten laste van het vennootschapsvermogen

- Nu ook mogelijk in de BV, indien statutair voorzien
  - Recuperatie vrij-beroepersvennootschappen die niet langer CV's kunnen zijn
- Geen volledige statutaire vrijheid:
  - Enkel mogelijk vanaf derde boekjaar na oprichting
  - Scheidingsaandeel is steeds een uitkering onderworpen aan de nettoactiefest en de liquiditeitstest

Wat: uittreding ten laste van het vennootschapsvermogen

Wie: aandeelhouder

Waar: art. 5:154 WVV

Uittreding ten laste van het vennootschapsvermogen

- Statutaire afwijking mogelijk van volgende regels
  - Enkel mogelijk voor totaliteit van aandelen
  - Scheidingsaandeel gelijk aan netto-actief waarde zoals blijkt uit laatste goedgekeurde jaarrekening
- Uittredingen en hieruit voortvloeiende statutenwijziging worden voor einde boekjaar vastgesteld bij authentieke akte op verzoek bestuur

Wat: uittreding ten laste van het vennootschapsvermogen

Wie: aandeelhouder

Waar: art. 5:154 WVV

Uitsluiting ten laste van het vennootschapsvermogen

- Nu ook mogelijk in de BV, indien statutair voorzien
  - Recuperatie vrij-beroepersvennootschappen die niet langer CV's kunnen zijn
- Vereist:
  - Wettige reden of een andere in de statuten vermelde reden
  - Een beslissing van de algemene vergadering
  - Eerbiediging van rechten van verdediging van uitgesloten vennoot
  - Indien scheidingsaandeel wordt toegekend, dan is dit steeds een uitkering onderworpen aan de nettoactiefest en de liquiditeitstest
- Uitsluitingen en hieruit voortvloeiende statutenwijziging worden voor einde boekjaar vastgesteld bij authentieke akte op verzoek bestuur

Wettelijke vs. statutaire geschillenregeling in de (niet-genoteerde) BV

Wettelijke geschillenregeling

- Uitsluiting en uittreding, maar...
- Dwingend geregeld extern actiemiddel
  - Tussenkost Vz. Orb. zoals in kort geding
  - Kunnen op elk ogenblik worden gevorderd
  - Drempelvereiste (30%) voor uitsluiting
  - Beide vereisen gegronde redenen
  - Rechter bepaalt de prijs
  - Prijs wordt betaald door de (evt gedwongen) overnemende aandeelhouder(s)
  - Geen statutenwijziging

Statutaire geschillenregeling

- Uitsluiting en uittreding, maar...
- Optioneel intern actiemiddel
  - In beginsel geen rechterlijke tussenkost
  - Uittreding kan pas m.i.v. derde boekjaar na °
  - (Versterkte) meerderheid voor uitsluiting
  - Enkel de uitsluiting vereist wettige redenen of andere in de statuten vermelde redenen
  - Scheidingsaandeel is bepaald in de statuten of bij gebrek daaraan in de wet*
  - Scheidingsaandeel wordt ten laste genomen door de vennootschap en is dus onderworpen aan de (dubbele) uitkeringstest
  - Statutenwijziging (vóór einde boekjaar)

* Wettelijk scheidingsaandeel = inbrengwaarde, met een maximum van de netto-actiefwaarde van de aandelen (art. 5:154, §1, 5° WVV)

Troeven en uitdagingen van de statutaire *uittreding*

Troeven*

Makkelijke uitstap

- geen wettelijke voorwaarden (andere dan temporele beperkingen)
- overnemer gekend (vennootschap)
- scheidingsaandeel bekend (bepaald in statuten of bij default in de wet)
- dwingende en dus rechtszekere betalingsregeling
- vereist geen conflict
- geen procedurekosten
- mogelijk elegant alternatief voor statutaire uitsluiting ("eer aan zichzelf")

Uitdagingen

Makkelijke uitstap niet fruisen door:

- ontmoedigende voorwaarden voor uittreding (vb. onredelijk lange opzegtermijn, gegronde redenen...)
- een (onredelijk) laag scheidingsaandeel (waarbij onder omstandigheden zelfs de wettelijke default-waardering onredelijk laag kan zijn)
- een (te) verregaand niet-concurrentiebeding (en verwante beperkende bedingen)

→ Drijft aandeelhouder die wil uittreden in de armen van de gerechtelijke uittreding (of verdergaand)

* Spelen het sterkst voor de uittreder

Regeling van geschillen onder het WVV

33

33

Troeven en uitdagingen van de statutaire *uitsluiting*

Troeven*

Zorgt voor snelle exit

- gronden zijn bekend en meestal aanvaard: wettige reden en/of in de statuten bepaalde redenen
- democratisch (wet van de – doorgaans versterkte – meerderheid)
- overnemer gekend (vennootschap)
- scheidingsaandeel bekend (bepaald in statuten of bij default in de wet)
- geen procedurekosten (mogelijk wel advocatenkosten)

Uitdagingen

Snelle exit niet fruisen door:

- te laagdrempelige statutaire redenen tot uitsluiting
- aantasting democratisch gehalte
- een (onredelijk) laag scheidingsaandeel (waarbij onder omstandigheden zelfs de wettelijke default-waardering onredelijk laag kan zijn)
- een (te) verregaand niet-concurrentiebeding (en verwante beperkende bedingen)

→ Drijft de uit te sluiten of uitgesloten aandeelhouder in de armen van de gerechtelijke uittreding (of verdergaand)

* Spelen het sterkst voor de meerderheidsaandeelhouders

Regeling van geschillen onder het WVV

34

34

Statutaire vs. wettelijke geschillenregeling: besluit

- De statutaire geschillenregeling kan het (pijnlijk en kostelijk) beroep op de wettelijke geschillenregeling in de niet-genoteerde BV vermijden, mits:
  - Ze steunt op een weloverwogen, doordachte en (bij voorkeur unaniem) gedragen keuze
  - Die haar troeven niet onderuit haalt, vnl.
    - Voor de uittreding: deze niet nodeloos bemoeilijkt
    - Voor de uitsluiting: de redenen niet te laagdrempelig bepaalt
    - Voor beide: voorziet in een scheidingsaandeel dat niet kennelijk onredelijk afwijkt van de werkelijke waarde van de aandelen en geen andere kennelijk onredelijke beperkingen oplegt
- Het voorgaande geldt des te zeer voor BV's die geen professionele vennootschappen zijn

Nietigverklaring van een stem en tussenkomst bij misbruik van minderheid

- Wettelijk geregeld voor alle rechtspersonen
  - gronden zijn identiek aan die voor nietigverklaring van het besluit
  - nietigheid van een stem brengt nietigheid mee van het besluit, indien eiser invloedtest kan bewijzen
- Rechter kan bij misbruik van minderheid dat bestaat in blokkeren van beslissing, zijn uitspraak laten gelden als stem uitgebracht door die minderheid, op vordering van een lid van de betrokken vergadering of de vennootschap

VOID

Wat: nietigverklaring van een stem

Bevoegde rechter: ondernemingsrechtbank

Wie vordert: ?

Grond: zelfde gronden als voor de nietigverklaring van rechtshandelingen

Waar: art. 2:43 WVV

Minderheidsvordering (2): ontslag enige bestuurder

- Nieuwe ‘minderheidsvordering’ voor aandeelhouders van een NV (of genoteerde BV) met enige (al dan niet statutaire) bestuurder
  - De statuten kunnen de enige bestuurder bijzondere bescherming toekennen, zoals een vetorecht voor zijn/haar eigen ontslag
  - Grens is het ontslag wegens wettige redenen: veto wordt uitgeschakeld indien de AV, met de aanwezigheids- en meerderheidsvereisten voor een statutenwijziging de enige bestuurder wegens *wettige redenen* herroept
  - Daarenboven: bijzondere minderheidsbescherming
    - houders van aandelen met stemrecht die minstens 10 % (3% voor genoteerde vennootschappen) van het kapitaal vertegenwoordigen
      - Genoteerde BV: aantal uitgegeven aandelen (5:2, laatste lid WVV)
    - kunnen éénparig een bijzondere lasthebber aanstellen
    - die wordt belast met het instellen van een vordering tot afzetting van de enige bestuurder wegens wettige redenen voor de voorzitter van de ondernemingsrechtbank van de zetel van de vennootschap, zetelend zoals in kort geding
    - vennootschap moet worden gedagvaard tot gemeenverklaring van vonnis

Wat: ontslag van de enige bestuurder

Bevoegde rechter: voorzitter van de ondernemingsrechtbank, zetelend zoals in kort geding

Wie vordert: aandeelhouders die minstens 10% (of 3% in genoteerde vennootschappen) van het kapitaal bezitten (of 3% van de uitgegeven aandelen in de genoteerde BV)

Grond: wettige redenen

Waar: art. 7:101, §4 WVV; ook in genoteerde BV (art. 5:2 juncto 7:101, §4 WVV)

4

Strategische aanpak vennootschapsgeschillen

Strategische aanpak vennootschapsgeschillen

- Dubbel(zinnig)e rol van het vennootschapsrecht: wapen én remedie
- Vennootschapsrecht biedt ruim arsenaal van actiemiddelen aan
- Conflicthantering: gepast aanwenden van interne en externe actiemiddelen

Strategische aanpak vennootschapsgeschillen

- Dubbele subsidiariteitsregel:
  - Pas rechterlijke inmenging na uitputting interne actiemiddelen
    - Rol van interne actiemiddelen:
      - Idealiter: conflictbeheersing/beslechting
      - (Helaas) veelal: juist aanwakkeren van conflict (“dossier opbouwen”)
  - Toepassing van het minst ingrijpende gerechtelijke actiemiddel

Stappen van conflicthantering

- Stap 1: identificatie van het conflict
- Stap 2: doelstellingen van de cliënt
- Stap 3: beoordeling van het conflict i.f.v. de doelstellingen van de cliënt - strategiebepaling
- Stap 4: dossieropbouw i.f.v. strategie
- Stap 5: regeling van het conflict

Stappen van conflicthantering

- Stap 1: identificatie van het conflict
  - Aanhoor uitvoerig feitenrelaas van de cliënt
  - Toets het feitenrelaas aan de stukken van het dossier
  - Onderzoek grondig statuten en evt. aandeelhoudersovereenkomst(en) en/of intern reglement
- Stap 2: doelstellingen van de cliënt
  - *Ad hoc*-oplossing (vb. herstel in functie na ontslag als bestuurder; schadevergoeding)?
  - Structurele oplossing (vb. uitsluiting, uittreding, ontbinding)?
  - *Caveat*: doelstellingen kunnen evolueren (vb. n.a.v. informatie die wordt bekomen of reactie van tegenpartij)

Stappen van conflicthantering

- Stap 3: beoordeling van het conflict i.f.v. de doelstellingen van de cliënt – strategiebepaling
  - Staven feiten en stukken de door de cliënt gewenste oplossing?
    - Opgelet:
      - Hoe ingrijpender de oplossing, hoe “steviger” het dossier moet zijn (zie hierna “subsidiariteitregel”)
      - Tracht een zo objectief mogelijke inschatting te maken van het “vennootschapsbelang”
      - Zo ja, bepaal het (de) aan te wenden actiemiddel(en)
      - Zo nee, stippel strategie uit om dossier te “maken” (“*litigation plan*”)

Stappen van conflicthantering

- Stap 4: dossieropbouw i.f.v. strategie
  - Advocaat als openlijk of verdoken dirigent?
    - Verdoken dirigent kan onachtzame tegenpartij in de val lokken
    - Openlijk optreden leidt (doorgaans) tot tussenkomst van een tweede advocaat, wat een minnelijk akkoord kan bespoedigen
  - Bouw dossier zoveel mogelijk op vertrekkende van interne actiemiddelen (zie hierna “subsidiariteitregel”)
  - Tracht ook rekening te houden met vereisten/kenmerken van gerechtelijke actiemiddelen (zie hierna)

Stappen van conflicthantering

- Tips bij deelname “woelige” RvB/AV:
  - Bereid de vergadering zeer goed voor:
    - Tracht verschillende scenario's te voorzien en anticipeer op reactie tegenpartij
    - Maak (als advocaat van de vennootschap/controleaandeelhouder) in functie daarvan notulen op voorhand op
    - Bereid in voorkomend geval schriftelijke verklaring voor
  - Laat u evt. vergezellen/begeleiden door derden (gerechtsdeurwaarder, accountant of bedrijfsrevisor, notaris...)
  - Doe evt. (eenzijdig) beroep op de rechter
  - Let op (voor) deontologische regels
  - Let op (voor) vormgebreken
  - Tracht uw cliënt goed in de hand te houden

Stappen van conflicthantering

- Stap 5: regeling van het conflict
  - Sta open voor minnelijke regeling
  - Kies het (meest) gepaste actiemiddel

5

Besluit

Regeling van geschillen onder het WVV

47

Besluit

- Vennootschapsrechtelijke actiemiddelen blijven actueel:
  - Koninginnenstuk van de geschillenregeling kreeg behoorlijke facelift
  - Andere actiemiddelen kregen enkel verjongingskuur, maar werden aangevuld met enkele (meer of minder beloftevolle) jonkies (statutaire geschillenregeling in de BV, extra minderheidsvordering in de NV en de nietigheid van stem met tussenkomst bij misbruik van minderheid)

Regeling van geschillen onder het WVV

48

48

Hartelijk dank voor de
volgehouden aandacht!

Alain François | Warre De Mets

Vragen?

Voor meer informatie, contacteer:

+32 2 543 31 44   alain.francois@eubelius.com   eubelius.com
+32 2 543 35 50   warre.demets@eubelius.com

